

A múlt barázdáin haladni tovább...

A tovatúnt XX. század elején az ismert hitszónok, Prohászka Ottokár így fogalmazott: „Életed útjába egyetlen kő sem kerül hiába, ... hidd el, ahol van, ott kell lennie.” Mindent megtervezni, mindig tökéletesnek lenni reménytelen és nem is humanus. Pedig többnyire arra törekszünk, hogy valamilyen maradandót alkossunk, és ne csupán porfelhőt verjünk fel magunk mögött.

Váratlanul ért a megtisztelő felkérés, hogy a veretes és színes mozaikokból összeálló, tizenkét éve kiválóan irányított szellemi műhely tovább- és előrevitelét főszerkesztőként segítsem. Állandó olvasója és gyűjtője

Nemesánszky Elemér

(munkatársaim között terjesztője is) vagyok a *Lege Artis Medicinae* szakmai továbbképző és közéleti orvostudományi folyóiratnak. Nagyon sok publikáció segítette munkámat, szerzett olvasói élményt és hagyott maradandó nyomot gondolataimban. A LAM előző számában főszerkesztőként történt bemutatásomat szakmai pályafutásom zenitjének érzem.

Miért szeretem a LAM-ot?

Elsősorban azért, mert a hivatásukat egyre nehezebb körülmények között teljesítő, beteg- és kultúracentrikus orvosokhoz kíván szólni. Gépesített és elidegenített világunkban ez sziszifuszi feladat.

A LAM segíti ismereteink gyarapítását, támogatja szakmai továbbképzésünket, információkat szolgáltat az egészségügy szakmapolitikai kérdéseiről, együtt töprengve gondolatokat sző és gondokat old, elemzi az orvos-beteg kapcsolat új kihívásait. Nem feledkezik meg kulturális igényeinkről, példaként jelenít meg orvos elődöket. A számos értékes mozaik között vállalja a magyar orvosi nyelv ápolásáért folytatott küldetést is. Nyolcezer háziorvosnak és belgyógyásznak ingyen érkezik a kínálat, de más területekről is egyre többen szegődnek rendszeres olvasótársá.

Miért azonosulok a LAM céljaival?

Nyilvánvalóan azért, mert szeretem, értékes szellemi terméknek tartom, és hibáit, botladozásait egyaránt magaménak érzem. A jobbítás szándékával szívesen építenék be újabb rovatokat. Örömmel támogatnám a

gyakorlati képzést, továbbképzést segítő összefoglaló munkákat, az interdiszciplináris együttműködést bemutató dolgozatokat és az árva, azaz hiányszakmák fejlődését, problémáit taglaló publikációkat.

Nehéz és izgalmas időket élünk. Az egészségügyben dolgozók a saját batyun kívül kényszerűen cipelnek sok egyéb terhet is. Közlemények írására egyre nehezebb olyan szakembereket megnyerni, akiknek munkája magára vonja a fáradt, de még érdeklődő kollégák figyelmét. További gondokat okozhat az aktuális gazdasági helyzet és a globalizáció számos negatív hatása (például a különböző gyógyszercegek összevonása), mert egyre apad a szponzorok köre is. Pedig tudomásul kell venni, hogy a magas szakmai színvonal anyagi támogatás nélkül folyamatosan nem biztosítható.

Egy orvosi folyóirat tudományos értékét főként az eredeti közlemények színvonala alapján ítélik meg. Ezen keresztül vezet az út a nemzetközi adatbázisokig és – mint reményt keltő óhaj – az impaktfaktor eléréséig.

Számos jel utal arra, hogy az európai szakvizsga akkreditációjához a jelenleg előírt CME-pontok (continuous medical education) megszerzése nem lesz elegendő. Az újabb, CPD-pontrendszer (continuous professional development) már a gyakorlati tudás bizonyítását is követelményként jelöli meg. A határok nélküli tudomány, orvosi tevékenység egyben egységesítést, olvasztótégelyt is jelent. Mindannyiunk számára nagy kihívás lesz tudásunk, tapasztalataink és szokásaink megújítása és a nemzetközi konszenzusok szakmai ajánlásaira hangolása.

A *klinikopatológiai szemlélet* elsajátítása gyógyító-munkánk szerves része. De vajon hol lehet méríteni ebből a szemléletből? Remélhetően majd a LAM-ban! Különösen a fiatalok, a szakvizsga előtt álló *rezidensek* igényelnének olyan fórumot, ahol megszólalhatnak és megszólítják őket. A színvonalas publikációs aktivitást, az „oktató-nevelő” tevékenységet *pályadíjakkal és jutalmakkal* is serkenteni lehetne.

Az érzékeny receptorok további problémákat is jeleznek. Sok az orvosi folyóirat, kegyetlen a verseny, erős a konkurencia, a média szorítása fojtogat, az internet – felmérhetetlen haszna mellett – az ellenőrizetlen információk tárháza is. Az orvosok egyre kevesebbet olvasnak, a klasszikus értelemben működő sakkönyvtárak látogatottsága rohamosan csökken. Ez a tendencia valóban furcsa ellentmondás, mert ugyanakkor mindenki vágyik arra, hogy a legújabb ismeretekkel vértesse fel magát. Sokan szeretnék követni a társszakmák haladását, az orvoslás művészetének különféle mozzanatait, megismerni a múlt értékeit, az

elődök érdemeit, a jelen és a múlt kulturális történéseit. Hippokratész óta valljuk, hogy az orvosi hivatás egész embert kíván, ami pedig nem egyenlő a lexikális ismeretek tárházával.

A média szerepe a jövőben tovább fog erősödni. Fontos, hogy a LAM hasábjait mindenkor a változó világ igényeihez tudjuk igazítani.

Quo vadis, LAM?

A főszerkesztők legnagyobb felelőssége a csapatmunka koordinálásában rejlik. A frázissá silányult megállapítás most és itt is igaz: egyedül nem megy. A „csapatban” nem csupán a folyóirat szerkesztőinek és tanácsadóinak van helyük és szerepük, hanem a folyóiratot megkapó nyolcezer orvosnak és mindazoknak, akik hajlandók tenni valamit azért, hogy a LAM a jövő kihívásainak sikerrel tudjon megfelelni.

Felelősségünk a magyar nyelv ápolása terén sem fakulhat. A nyelvrontás miatt a világra nyíló ablakok közül egyre több zárul be, sérül az emberek közötti kommunikáció, és lazul az orvos-beteg kapcsolat is. Az orvosi nyelv torzulásának mély és erős gyökerei vannak. Már egy évszázaddal ezelőtt felismerték, hogy a nyelvünkbe tolokodó idegen kifejezések nagy zűrzavart okoznak. Jendrasik Ernő az 1913-ban megjelent „A Belorvostan Tankönyve” előszavában így fogalmazott:

„Csak az látja, hogy mennyi helytelen, magyartalan kifejezés, szófűzés, mondatszerkesztés kapott lábra szakirodalmunkban, aki a nyelv természetes tulajdonságait megvédeni akarja. Sajnos nyelvünkkel úgy vagyunk, mint sok más egyéb, a legjobb szándék megbénul sokak közömbössége miatt.”

Ma is megállapíthatjuk, hogy a közömbösség csírájában fojtja meg az értéket teremtő és a talmit gyomláló jó szándékot. Oldására Temesi Ferenc szép gondolatát ajánlom: „Hiszem, hogy minden esőcseppel egy virág lehet nagyobb.”

A napfény is fontos, hogy ne csak passzívan szemléljük, hanem lássuk és éljük is az állandóan változó világot, úgy, hogy mindig képesek legyünk megkülönböztetni a gyomot a virágtól.

Meggyőződésem, hogy a jó főszerkesztőt csak akkor veszik észre, ha hibát követ el. Segítségüket kérem, hogy sokáig maradhassak észrevétlen.

Főszerkesztői köszöntőmet Németh László gondolatainak keretébe foglalva szeretném figyelmükbe ajánlani: *„Ellensége vagyok minden nagy ugrásnak, megújulásnak. A múlt kötelez, csak az ő barázdáin mehetek tovább. Minden más méltatlan kapkodás.”* (Mathiászpanzió)

Folyóiratunknak hosszú és sikeres virágkort kívánok!

dr. Nemesánszky Elemér

FELHÍVÁS

EGY TÖRTÉNETE MINDENKINEK VAN!

Tisztelt Olvasóink!

Sokuknak ismerős lehet a fenti mondat: ezzel a címmel közöltünk néhány évvel ezelőtt érdekes, különös történeteket, olyanokat, amelyeket beküldőik orvosi tevékenységük során éltek át.

Azóta folyóiratunk olvasóinak száma a sokszorosára nőtt, és biztosak vagyunk abban, hogy legalább egy története mindannyiuknak van!

Szeretnénk tehát újra felkérni Önöket, hogy írják le nekünk egy-két oldal terjedelemben azokat az eseteiket, amelyek valamiképpen figyelemre méltók: szakmai vagy morális szempontból tanulságosak, megrendítőek vagy éppen mulatságosak, a pálya buktatóit és szépségeit tükrözik. Írásaikat csatolt Word-dokumentumként a litmed@lam.hu címre várja a szerkesztőség.